

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

5/2021 / ročník XXXI / 29 Kč

**Jan Vokál,
25. biskup
královéhradecký**

**10 let
ve službě
diecézi**

15 Jan Nepomucký, svatý na mostě

16 Seriál: Úvahy nad Krédem

22 Věř v Boha a všechno vydržíš

26 Zvon v kostele Panny Marie v HK

Nově vysvěcený biskup zaujímá na výzvu světitele první místo mezi biskupy

Snažím se žít v bázni Boží

Všechny zvony se ve čtvrtek 3. března 2011 v pravé poledne rozezněly Velkým náměstím. Královéhradecká diecéze se po více než roce vytrvalých modliteb dočkala pastýře. Papež Benedikt XVI. jmenoval novým sídelním biskupem **Mons. Jana Vokála.**

Na ten den se dobře pamatuji. Akt jmenování jsem měla možnost prožít v kapli sv. Karla Boromejského v biskupské rezidenci. Jméno 25. královéhradeckého biskupa oznámil Mons. Josef Kajnek, který diecézi spravoval během sedisvakance, tedy uprázdnění biskupského stolce. „*Přeji Ti do náročné služby mnoho sil a vyprošuji Ti Boží přízeň. Ať dokážeš vést svěřený lid s takovou laskavostí, s jakou jsi mě vodil po vatikánských zahrádkách,*“ popřál Janu Vokálovi do nové svěřené funkce devadesátiletý emeritní biskup Karel Otčenášek, který diecézi vedl do roku 1998. V telefonickém rozhovoru jsme se dozvěděli i heslo, které si nový biskup zvolil. *Sub tuum praesidium* (česky *Pod ochranu tvou*), začátek mariánské modlitby ze třetího století. Do biskupského svěcení Jana Vokála zbývaly dva měsíce. Konalo se v sobotu 7. května 2011 v bazilice sv. Petra ve Vatikánu. Slavnostní bohoslužby u oltáře Katedry pod Berniniho vitráží Svatého Ducha se zúčastnilo přes 500 lidí. Světitelem byl kardinál Tarcisio Bertone. Zvláštním leteckým spojem, vypraveným z Pardubic, dorazila do Říma více než stovka duchovních, řeholníků a zástupců farností. Na palubě speciálu cestoval také pražský arcibiskup Dominik Duka, který byl spolusvětitelem, stejně jako bývalý apoštolský nuncius v České republice Erwin Joseph Ender. Čestné místo mezi účastníky slavnosti měla matka svěcence paní Anna Vokálová a jeho nejbližší rodina.

Do úřadu 25. diecézního biskupa byl Jan Vokál uveden týden poté, v sobotu 14. května 2011 v katedrále Sv. Ducha v Hradci Králové. Velkým náměstím znovu zněly zvony. V portálu hlavního chrámu diecéze pozdravil nového pastýře biskup Josef Kajnek. V rukou držel kříž, jehož původ připisuje tradice

Kněžské svěcení biskupa Jana Vokála, světitelem sv. Jan Pavel II.; foto archiv J. Vokála

rukám samotného Arnošta z Pardubic. Jan Vokál ho uctil políbením a za zvuku fanfár vstoupil do katedrály zaplněné do posledního místa. Všichni napjatě očekávali symbolický okamžik: předání berly. To učinil Dominik Duka po přečtení

papežské buly, v níž papež Benedikt XVI. oznámil celé diecézi, že ustanovil Jana Vokála biskupem královéhradeckým.

„Předal jsem svému nástupci pastýřskou hůl. Možná se domníváte, že ta hůl je k obraně proti útokům protivníků. Ale není to tak. Má ji především k tomu, aby pomohl ovečkám, když se dostanou do úzkých. Proto je na konci zakroucená,“ zdůraznil svému nástupci i věřícím arcibiskup Dominik Duka. Papeže na slavnosti zastupoval nuncius Diego Causero: *„Vám, kněží a věřící královéhradecké diecéze, jménem prvního otce a pastýře, papeže Benedikta, svěřuji biskupa Jana. Přijměte jej a podporujte modlitbou, oddaností a synovskou láskou,“* zdůraznil. *„Tobě, spolubratře Jene, připomínám slova a příklad našeho Pána, který nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil. Stal ses biskupem nikoliv proto, abys přijímal pocty, ale abys sloužil a miloval.“*

Poslední slovo patřilo samotnému Janu Vokálovi: *„Před lety jsem z této země utíkal tak, aby to nikdo nevěděl. Dnes mě slavnostně přijímáte jako svého biskupa. Chci vám z celého srdce poděkovat a slíbit, že se budu snažit tuto vaši velkorysost a štědrost oplácet svou službou,“* zavázal se nový biskup a přiblížil své priority: *„Chci se v této službě zaměřit zejména na pastoraci, na hluboký dialog s kněžími a na práci s rodinami. Potřebuji vaši spolupráci, trpělivost a pomoc. O tu vás především prosím. Myslete na mě ve*

(V dětství se starší sestrou a mladším bratrem; foto archiv J. Vokála

(Studia v Římě (1983–1989), seminaristé Nepomucena Jan Bárta a Jan Vokál s rektorem Mons. Karlem Vránou; foto archiv J. Vokála

svých modlitbách a mějte prosím trpělivost s mými nedokonalostmi,“ žádal Jan Vokál. Slavnostní průvod z katedrály na biskupství lemovaly davy lidí, kterým nový biskup žehnal. S úsměvem zaregistroval transparent „*Sub tuum praesidium – Tvoje Hlinsko*“, jímž se v narážce na biskupské heslo připomněli jeho rodáci. Milá byla i neverejná tečka za intronizací, setkání královéhradeckých biskupů tří generací: nový biskup společně s pražským arcibiskupem Dominikem Dukou navštívili arcibiskupa Karla Otčenáška.

„ Ještě před intronizací se Jan Vokál setkal s novináři. Jako jediná jsem měla možnost rozhovoru. Odbýval se před zraky církevních hodnostářů a kolegů novinářů. Měla jsem lehkou trému, ale byl to zážitek. Pocházíte z Hlinska, hodně vás to tam táhne ve vzpomínkách? Zeptala jsem se ho, když jsme natáčeli náš první společný pořad pro Český rozhlas Hradec Králové.

Cítím se vázán k rodné hroudě, k rodné zemi. Jak člověk stárne, čím dál více se zamýšlí nad svými kořeny. K těm mým

nerozlučně patří první krůčky ve víře v místním kostelíku, kde jsme jako děti ministrovaly, přísluhovaly u oltáře, kde jsem nakonec přijal první svátosti. Když myslím na dětství, nemůže se mi nevybavit hlinecký kostel zasvěcený Narození Panny Marie. Domů jsem se rád vracel vždycky, když to bylo možné, i z emigrace. Pomodlit se na rodinný hrob se tam vracím dodnes.

Tatínek měl nesmírně silnou víru. Čím dál víc si při pohledu zpět uvědomuji, jak moc mu záleželo na tom, abychom my tři

Homilie státního sekretáře kard. Tarcisia Bertoneho při biskupském svěcení mons. Jana Vokála v Římě 7. května 2011

Páni kardinálové, ctihodní spolubratři v biskupské a kněžské službě, drazí bratři a sestry!

Srdečně zdravím každého z vás, kteří jste přišli sdílet tuto obzvláště sváteční chvíli, jakou je vždy pro Církev biskupské svěcení. Zdravím především tebe, drahý mons. Jane Vokále, neboť dnes obdržíš plnost kněžství, a můj srdečný pozdrav patří také tvé drahé mamince, spolubratřím a krajanům. Spolu s pozdravem úředníků a personálu Státního sekretariátu bych chtěl vyjádřit naši radost za dar, který Pán dnes nabízí jednomu z nás, který po dvacet let

pracoval v tomto úřadě ve službě Nejvyššímu Pontifexovi. Svatý otec Benedikt XVI. mě pověřil, abych tlumočil jeho osobní pozdrav. Ujišťuje o své duchovní blízkosti a doprovází nás v modlitbě. Ve své reflexi bych se chtěl stručně dotknout tří různých aspektů: především poselství bohoslužby slova z třetí neděle velikonoční, dále funkce biskupa ve vedení partikulární Církve a konečně některých zvláštních zkušeností drahého mons. Vokála v historickém kontextu České republiky, k níž patří rodem.

a) Petrovo kázání (Sk 2,22-36)

Bohoslužba slova nám v době velikonoční předkládá význačné etapy cesty rodící se

Církve podle popisu evangelisty Lukáše ve Skutcích apoštolských. Na třetí neděli velikonoční připadá Petrova řeč v den Letnic, která je prvním veřejným vyznáním víry v Kristovo vzkříšení. Petr v promluvě k zástupu Židů a proselytů různých národností zdůrazňuje rozdíl mezi smrtí patriarchy Davida a Pána Ježíše, který byl potomkem z jeho kmene. Zatímco hrob prvního je pouze svědectvím o jeho smrti, hrob Kristův, který byl nalezen prázdný třetího dne, dosvědčuje naplnění Písem, totiž, že tělo Božího Syna nedošlo porušení (srov. Ž 16,10). Na prvním tedy, ač byl patriarchou a velkým králem dějin Izraele, smrt vykonala svou obvyklou moc; s Pánem

◀ Pomocný biskup Josef Kajnek oznamuje jmenování Mons. Jana Vokála 25. diecézním biskupem královéhradeckým; foto Anna Maclová

◀ Redaktorka Českého rozhlasu Eva Zálešáková při rozhovoru s nově instalovaným biskupem Janem Vokálem; foto Anna Maclová

jeho děti od něj přijaly to, co o Bohu věděly, jeho víru. Myslím, že se mu to podařilo. Samozřejmě i maminka byla věřící, zbožná žena. Když jsme my sourozenci dospívali, neměli jsme auto ani svůj dům, televizi ani teplou vodu, vyrůstali jsme velice prostě. Nicméně jsme měli krásné, klidné dětství. Za to, že rodiče zůstali spolu, i když byli tak odlišní, za to jim velmi děkuji. Obdivuji to a vážím si toho.

Ten druhý sloup, to je kněžstvo. Hlinsko bylo v královéhradecké diecézi svým způsobem, skoro bych řekl, privilego-

váno. Měli jsme vždycky několik kněží. Jeden tam byl na odpočinku, jeden tam jezdil vypomáhat, jeden tam stabilně působil. Vzpomínám na děkana Josefa Markla, na pátera Josefa Peška, pátera Filipi ... všichni už jsou po smrti. Pomáhali nám zapojit se do mnoha aktivit, což v té době nebylo jednoduché, ale vždy se podařilo alespoň něco, třeba výlety pro mládež, zorganizovat. Tak jsme se přibližovali k nim, k jejich osobám a tím vlastně k tomu Božímu. To mně hodně pomohlo k cestě ve víře a v celé životní dráze.

” V roce 1983 absolvoval Jan Vokál Fakultu elektrotechnickou ČVUT v Praze, obor technická kybernetika. Předtím v Pardubicích Střední průmyslovou školu elektrotechnickou. Jeho vztah k technickým oborům mě, upřímně řečeno, překvapil.

Já se považuji za velmi technického člověka. Už ve škole jsem měl vztah k předmětům jako matematika, fyzika, ale i biologie, zatímco vztah k dějepisu nebo k umění jsem neměl zrovna příkladný. U nás v Hlinsku bylo gymnázium

◀ Na biskupa byl ve vatikánské bazilice sv. Petra Jan Vokál vysvěcen kardinálem Tarcisiem Bertonom; foto Markéta Jíru

Ježíšem tomu tak nebylo, protože On smrt přemohl.

Odvaha, s níž Petr počínaje Letnicemi vystupuje, jej vede k tomu, že se jádrem jeho kázání stává centrální událost poslání jeho Mistra: Zmrtvýchvstání. Apoštol Petr ve své první promluvě využívá biblického zázemí 16. žalmu, kde se popisuje otevřenost člověka věčnosti: „*neboť nezanecháš mou duši v podsvětí, nedopustíš, aby tvůj svatý spatřil porušení. Ukážeš mi cestu k životu, u tebe je hojná radost, po tvé pravici je věčná slast*“ (Ž 16,10-11). V řeči k publiku, ve kterém ne všichni byli schopni pochopit Vzkříšení, apoštol cituje žalm, který se otevřeně zmiňuje o životě po smrti, ve slasti Boží přítomnosti.

Ⓛ Bazilika sv. Petra, u oltáře Katedry, setkání budoucího biskupa s věřícími z rodného Hlinska před obřadem svěcení; foto Markéta Jíru

Ⓛ Světitelé – kardinál Tarcisio Bertone, apoštolský nuncius Erwin Ender a arcibiskup Dominik Duka

humanitního zaměření. Na to jsem se opravdu necítil a Pardubice byly blízko, elektrotechnika mě velmi přitahovala. Studoval jsem tam čtyři roky a kybernetika na ČVUT byla logickým pokračováním. V té době už se trochu rozvíjely informační technologie, technická kybernetika do toho zapadala, takže jsem již studoval dalších pět let v Praze.

Lidé se často podivují tomu, že právě ti, kdo věří na exaktní vědu, nacházejí cestu k Bohu. Jako by podvědomě předpokládali, že se to vylučuje. Já bych to spíš

viděl naopak. Když odhalujeme zákony přírody, jejich hloubku, krásu a logickou neopakovatelnost, hledáme automaticky, odkud to pochází, kdo za tím stojí. Myslím, že čím víc vědec bádá, tím blíže dochází k Bohu. Aspoň já to tak vidím, nebo jsem vždycky viděl. Věřím, že kdybych byl daleko vzdělanější v přírodních vědách, tak bych byl určitě ještě blíže k Bohu.

” V obsáhlé homilii, která zazněla při biskupském svěcení v Římě, připomněl kardinál Tarcisio Bertone

odchod Jana Vokála z vlasti. Byl podle jeho slov bolestivý, ale jen díky němu mohl zahájit svou cestu ke kněžství. „Tímto útekem za hranice východního bloku, s trochou peněz skrytých v botách, začíná jeho služba římské církvi a papeži, která jej přivedla až k dnešnímu dni, kdy je povolán k cestě opačným směrem,“ uvedl kardinál Bertone 7. května 2011 v bazilice sv. Petra ve Vatikánu. „Věděl jste už v Praze na ČVUT, že vaše cesta povede jinudy?“, zeptala jsem už tenkrát při našem prvním rozhovoru.

Dnes, stejně jako za dob Petrových, je pravda o Vzkříšení někdy banalizována, jindy považována za mýtus, křesťanská víra by však neexistovala bez jistoty Kristova vzkříšení. Velikonoční liturgická doba nás vybízí, abychom je uznali jako konstitutivní a nejdůležitější skutečnost naší víry. Bez Kristova Vzkříšení by křesťanské poselství bylo pouhou filosofií nebo ušlechtilým morálním učením. Právě Vzkříšení je tím, co rozhodujícím způsobem odlišuje evangelium a dodává mu hluboký smysl ve srovnání s každým jiným filosofickým a náboženským poselstvím.

Kéž Duch Svatý probudí odvahu Petra a dalších apoštolů také v dnešní Církvi a v každém křesťanovi, abychom

dokázali přijímat a hlásat Kristovo Vzkříšení, abychom je nezamlčovali, neskrývali a neumenšovali. Tím spíše, že biskup v každé místní Církvi je prvním hlasatelem velikonočního poselství a naděje na věčný život. Modleme se za to, aby mons. Vokál byl uprostřed svého lidu hlasatelem a svědkem vzkříšeného Pána.

b) biskupská tria munera

Biskupské svěcení má být chápáno v logice apoštolské postoupanosti. Biskupové, nástupci apoštolů, jsou ti, kdo – jak to naznačuje etymologie slova *episcopos*, od *epi-scopéo* – jsou povolání rozhlížet se kolem sebe z vyvýšeného místa, aby mohli chránit a střežit svěcené stádo.

Tato úloha strážce zahrnuje zároveň pohled z výše a pohled laskavý, po vzoru

láskyplného pohledu Krista. Prvořadé úkoly každého biskupa lze shrnout do tří bodů, po vzoru trojího Kristova poslání: každý biskup je „pastýř“ jak to zakládá *munus regendi*, „učitel“ jak zakládá *munus docendi* a je „kněz“, protože má *munus sanctificandi*.

Munus regendi. Obraz Ježíše jako Dobrého pastýře je v křesťanské ikonografii vůbec nejstarší, předchází dokonce i obraz Ukřižovaného. Tento obraz přisuzuje tomu, kdo vede a chrání své stádo, moudrost a důvtip. Proto jej jeho ovce věrně následují, jak říká Ježíš v evangeliu svatého Jana, protože poznávají jeho hlas. Tento obraz připomíná starostlivost a lásku, s níž pravý pastýř, na rozdíl od námezdního, pečuje o své stádo.

Ⓛ Kardinál Tarcisio Bertone se zdraví s nejblíží rodinou biskupa Jana Vokála

Ⓛ Papež Benedikt XVI. přijal Annu Vokálovou, maminku biskupa Jana Vokála

Především ke konci studia, poslední rok nebo dva, už jsem byl víceméně rozhodnut, že to nebude moje cesta ... pracovat v elektrotechnice, založit rodinu. „Pane Bože, jestli tohle ode mne chceš a je to tvá vůle, tak se musíš postarat Ty,“ říkal jsem si v té době. Nemohl jsem si, když jsem končil ČVUT, podat přihlášku na jinou fakultu, tehdy ani na jedinou tenkrát u nás existující teologickou. Dneska by to šlo, ale tenkrát to tak jednoduché nebylo. Naskýtala se buď možnost studovat úplně tajně třeba v Polsku nebo, jak se tehdy říkalo „v podsvětí“, v podzemní církvi.

Znamenalo by to, že by mě vzdělával některý teolog tajně, neúředně. Anebo přicházela v úvahu emigrace na Západ, k čemuž já jsem se přikláněl. Jenom jsem nevěděl, jak to udělat, abych dostal povolení opustit tehdejší Československo. Rozhodnutí obnášelo, bohužel, i skutečnost, že kdybych emigroval a měl tak zaručeno, že teologii budu moct rádně studovat, na druhou stranu bych se musel smířit s tím, že se už nikdy nevidím s nikým z rodiny, s rodiči, se sourozenci, s přáteli. Že se, tak to tehdy fungovalo, nebudu moci nikdy vrátit zpět. To bylo

těžké. Ale měl jsem před sebou světlo Božího povolání, ve které jsem uvěřil. To zastiňovalo tyto věci tak, že jsem jim nebyl schopen věnovat tolik pozornosti.

Prakticky to vypadalo tak, že jsem společně s několika kolegy, to jsem byl v posledním ročníku na vysoké škole, čekal před pražskou kanceláří Čedoku na zájezd do Jugoslávie. Ta byla jakoby na hranici dvou světů, vědělo se, že je docela snadná možnost přejít do Itálie. Čekali jsme celou noc, abychom ráno po otevření byli mezi vyvolenými, kteří získají povolení

Munus docendi. Každý biskup je Učitel, ustanovený k tomu, aby učil a kázal Evangelium Království. Když Ježíš učil, užíval různých komunikačních prostředků: podobností, gesta, promluvy, aby si lépe získal své posluchače a byl pro ně srozumitelný. Po jeho vzoru je každý Pastýř povolán osvojit si komunikační prostředky vhodné pro ten či onen kontext a naučit se je využívat, aby všichni porozuměli evangelijnímu poselství a zejména tomu, jak velká je Boží láska ke každému člověku. Každý biskup je šířitelem víry, zvěstuje Království Boží lásky a hlásá evangelijní naději. Každý kněz dobře ví z vlastní zkušenosti, jak velice dnešní svět potřebuje víru, naději a lásku!

Munus sanctificandi. Třetí funkce má původ ve sdílení kněžství s Kristem samým. Při vykonávání vlastní služby je každý

Ⓛ První bratrské pozdravení v biskupské službě se světitelem kardinálem Tarcisiem Bertone

Pastýř povolán posvěcovat se a posvěcovat ostatní. Privilegovanou cestou k tomu je eucharistická slavnost a udílení svátostí, zdarma daných darů Božích. Úryvek dnešního evangelia o učednících na cestě do Emauz nám připomněl, že tím okamžikem, v němž jej oči obou poutníků poznali, bylo *fractio panis*. „*Když byl spolu s nimi u stolu, vzal chléb, vzdal díky, lámal a rozdával jim. Tu se jim otevřely oči a poznali ho.*“ (Lk 24,30-31) Biskup, jak už jsme řekli, je hlavním služebníkem Božího Slova ve společenství a – jako Ježíš – vede učedníky ke Stolu, kde se Slovo stává tělem, živou přítomností v Eucharistii. Ta je totiž ohniskem křesťanského života, v ní rozpoznáváme, skrze víru, velikou Boží lásku a vycházející od ní přinášíme tuto lásku bratřím.

◀ Audieace rodiny a přátel biskupa Jana Vokála u Svatého otce Benedikta XVI.

◀ S přáteli při recepci ve vatikánských zahradách; foto P. Martin Daviděk

vycestovat do vytoužené Jugoslávie. Povedlo se, jako studentům nám to povolili. Jeli jsme do Umagu, což je přístavní město na severozápadě chorvatského poloostrova Istrie. Tam jsem od první chvíle myslel jen na to, jak se dostat do zájezdu lodí do Benátek. Vědělo se, že ty zájezdy existují. Italská policie společně s jugoslávskou odebrala jejich účastníkům pasy a dostali jenom zvláštní povolení k prohlídce města. V něm se zavázali, že se do večera vrátí na loď v přístavu v Benátkách. Já jsem si nic neprohlížel, protože jsem se snažil dostat co nejrychleji,

podle místních plánek, které jsem tam viděl, k nádraží. Nemohl jsem být na tu cestu nijak důkladně připraven, hrozilo nebezpečí, že bych mohl vzbudit podezření. Cesta k emigraci a ke kněžství by se mně definitivně uzavřela. Musel jsem být velmi opatrný, předem jsem o svém úmyslu nemohl s nikým mluvit. Přátelé se o mojí emigraci dozvěděli až dlouho poté.

” Když jsem se zeptala na jazykovou vybavenost, vědoma si toho, že Mons. Jan Vokál hovoří anglicky a italsky, pasivně umí německy, polsky a rusky, pan

biskup se pobaveně rozesmál. A já si vzpomněla, jak to na školách v Československu v době jeho studií s výukou cizích řečí vypadalo.

Já jsem se snažil chodit na soukromé hodiny latiny, protože jsem předpokládal, že na římských univerzitách se vyučuje pořád v latině, což byl omyl, vyučuje se tam italsky. Nicméně latina a italština jsou velmi příbuzné jazyky, takže ty základy latiny mně nakonec přece jenom posloužily. Trošičku jsem tehdy uměl německy, ale to byla jen taková školní

c) Mons. Jan, biskup královéhradecké diecéze

Na závěr bych se chtěl stručně zmínit o Církvi, pro kterou bude mons. Vokál vysvěcen a o jeho osobní zkušenosti. Dějiny královéhradecké diecéze mají svůj počátek v roce 1664, kdy ji ustanovil papež Alexandr VII. bulou Super universas a rozdělil tak území pražské arcidiecéze. Dějiny této Církve jsou spojeny s osudy Čech, v dnešní České republice, které byly vždy velkým přínosem pro víru a spiritualitu celé katolické Církve. Česká církev prožila období skvělá i kritická a dala Církvi celou řadu mučedníků pro víru. Stačí připomenout, že královéhradecký stolec zůstal neobsazen od roku 1956, kdy zemřel biskup mons. Pícha, až do roku

1989, kvůli totalitnímu režimu té doby. Do tohoto kontextu spadá také příchod mladého Jana do Říma, v roce 1983. Byl to odjezd bolestivý a dalo by se říci dobrodružný, když utíkal z nepřátelského režimu, aby mohl zahájit svou cestu ke kněžství. Tímto útekem za hranice východního bloku, s trochou peněz skrytých v botách, začíná jeho služba římské církvi a papeži, která jej přivedla až k dnešnímu dni, kdy za okolností zcela jiných, je povolán k téže cestě opačným směrem.

V Čechách dožrála jeho víra, navzdory nepřátelskému nastavení oné doby. Nyní je vybízen k návratu do této země, aby utvrzoval bratry ve víře. Biskupský znak mons. Vokála shrnuje tuto cestu jeho povolání. Jsou na něm symboly sv. Damiána de Veuster (havajská květina) a bl. Kateřiny

Emmerichové z Münsteru (kříž se zvednutými rameny), které doprovází iniciála jména Panny Marie, již se světuje také prostřednictvím hesla, které si zvolil: *Sub tuum praesidium*. Znak dominuje holubice Ducha Svatého, velkého Ježíšova Daru apoštolům, kterému je zasvěcena královéhradecká katedrála.

Mons. Jan dnes dostane plnost svátostného kněžství od Ducha Utěšitele: nechť On jej vede, podporuje a chrání v jeho pastorační službě, ve službě Církvi v jeho české zemi. My slibujeme, s radostí a láskou, že jej budeme vždycky doprovázet svými modlitbami.

Zdroj: www.radiovaticana.cz | přeložila Johana Bronková

◀ Převzetí pektorálu od papeže Benedikta XVI.

němčina, žádná velká sláva. Ale podařilo se mně koupit si v Benátkách, za vyměněné německé marky, jízdenku na vlak do Říma. Pamatuji, že ta cesta byla pro mě skoro dramatická. Z dob, kdy jsem vyrůstal, jsem byl zvyklý, že všechno se muselo dělat tajně, opatrně. Takže když jsem v tom vlaku z Benátek do Říma uviděl průvodčího v uniformě, kterou jsem neznal, předpokládal jsem, že je to policie, která po celé Itálii hledá Jana Vokála, který právě emigruje. Časem jsem si uvědomil, že Italové to zas tak neberou, že by hledali všechno, jen ne mě, dnes se tomu směju. Do Říma jsem přijel ve večerních hodinách a taxikáři před nádražím jsem nadiktoval adresu, kam bych chtěl být zavezen. Byla to tehdy československá kolej Nepomuceum, seminář pro české a slovenské studenty. Z vysílání vatikánského

rádía jsem věděl, že je to ulice Via Concordia uno. Špatně jsem si to ale napsal, místo C na začátku jsem měl na lístečku K, nicméně taxikář pochopil, kam chci jet. Byly prázdniny, ale zase jsem měl štěstí. Mons. Karel Vrána (významná postava českého exilu a výrazná osobnost českého katolického myšlení 20. století. Od roku 1978 byl rektorem koleje Nepomucenum. V roce 1980 se stal profesorem filozofie na Lateránské univerzitě. Po celý kněžský život měl niterný vztah ke královéhradecké diecézi, z níž pocházel, v roce 1992 byl jmenován sídelním kanovníkem Katedrální kapituly při chrámu Sv. Ducha a roku 1999 ředitelem Diecézního teologického institutu při Biskupství královéhradeckém) se ten večer vracel odněkud z Německa, tak mě tam hned přijal. Já jsem na něj spustil:

„Dobrý večer, Monsignore, já se jmenuji Jan Vokál, právě jsem utekl z Československa a sem jsem přišel, abych se tady stal knězem.“ On se až lekl, říkal: *„Pomalu, pomalu na mě.“* Zalekl se toho, jak to na něj sypu, protože představení v Nepomucenu museli být opatrní na to, aby se tam nikdo neinfiltroval. Později jsem se dozvěděl, že i mezi námi byl takový nasazený člověk, pracoval pro StB. Přitom studoval s námi, to se stávalo.

Byl jsem tam přijat velmi dobře, Mons. Vrána si ověřil, že skutečně mám věřící zázemí, že to není nějaká finta na ně. Pomohl mně potom i s tím papírováním, abych dosáhl politického azylu z náboženských důvodů. Itálie mě ho po několika měsících udělila, dostal jsem i dočasné doklady, protože jsem přišel, samozřejmě, bez

☛ Papežský stát Vatikán zná biskup Jan Vokál velmi dobře. Dlouhé roky mu byl domovem; foto Bernard Ondřej Mléčka

☛ Do rodné farnosti v Hlinsku se vrací 25. královéhradecký biskup vždy rád; foto Markéta Jirů

pasu. Začal jsem chodit na kurzy italštiny, potom postupně na některé předměty na filozofickou fakultu na Lateránské univerzitě, po bakaláři z filozofie jsem začal studovat teologii. Byl jsem poslán do USA, každý rok na tři měsíce, abych se učil řeč, ale i z praktických důvodů, kolej se v létě zavírala a škola taky. Takže čtyři roky jsem jezdil na prázdniny do Texasu. Když mě biskup Jaroslav Škarvada vysvětil v červenci 1988 v Německu na jáhna, byl jsem pak rok na praxi v USA. Tam jsem měl vždycky týden školy a týden praxe ve farnosti. Škola, to byly kurzy teologie na Univerzitě sv. Tomáše v Minneapolis. Po necelém roce jsem jel na kněžské svěcení do Říma, Jan Pavel II. mě vysvětil 28. května 1989. Tady už se schylovalo k sametové revoluci, což jsem já samozřejmě nemohl tušit. Do Spojených států jsem se vrátil s tím, že už tam zůstanu a budu působit. První roky vyložené jenom pro Američany a později, že bych pracoval s Čechy. Uprchlíky, emigranty, starousedlíky, měl jsem působit mezi krajany v USA i v Kanadě. Jako farní vikář jsem byl asi půl druhého roku ve státě Illinois, to bylo krásné.

☛ Je všeobecně známé, že Mons. Jan Vokál byl členem týmu, který připravoval návštěvu papeže Jana Pavla II. v Hradci Králové v roce 1997. Poprvé se ovšem do svobodného Československa dostal mnohem dříve.

Bylo to zhruba rok po sametové revoluci. Přijel jsem s dvěma autobusy Italů

navštívit milovaného biskupa Karla Otčenáška. Chtěli přispět na opravu biskupské rezidence, její rekonstrukce teprve začínala. Pan biskup nás provedl po rezidenci, ukázal nám práce, které byly v běhu, vzal nás také do kaple sv. Karla Boromejského.

☛ Ve vatikánských zahradách po biskupském svěcení; foto archiv J. Vokála

Ta už byla víceméně dokončená, zrestituovaná. Když hosté odešli, požehnal mně a řekl: „*Jednou tady budeš ty*“. Bral jsem to samozřejmě jako vtip, ne jako prorocká slova. Ostatně, vzpomněl jsem si na ně asi po dvaceti letech.

Setkání s mládeží na Velkém náměstí byl pro Svatého otce překrásný zážitek, často jsem ho o tom slyšel později mluvit. Jeho skutečně spojovalo osobní přátelství s Karlem Otčenáškem. Vzpomínal, že se setkávali už v Polsku, takže ve svém kázání v Hradci Králové ho právem nazval můj dlouholetý přítel Karel. Když skončila mše svatá, snažil jsem se, aby se moji nejbližší dostali přes ty naše vatikánské ochranky ke Svatému otci. Našel jsem mezi věřícími maminku a dovedl ji k sakristii. Dostal jsem ještě růženec pro tatínka, který velmi vážně nemocný ležel v hradecké fakultní nemocnici. Na to mám krásné vzpomínky. Pan arcibiskup Otčenášek se několikrát vyjádřil ve smyslu, že mně vděčí za to, že se podařilo přivést Jana Pavla II. do Hradce Králové. Kandidátem by logicky mělo být větší město, např. Brno. Tam jsem si dovolil trošičku zapracovat.

☛ Při svém jmenování začátkem března 2011 hovořil 25. královéhradecký biskup Jan Vokál v telefonickém rozhovoru o bázní ve smyslu zodpovědnosti k úřadu, který se chystal převzít. Na straně druhé soudím, že diecéze projevila hlineckému rodákovi ohromnou vstřícnost a že byl přijat s velkou láskou.

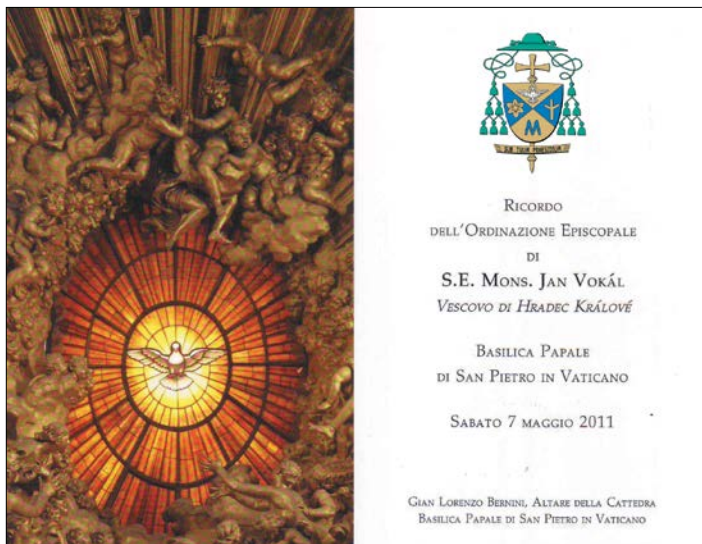

Uctění vzácného kříže z hory Tábor ve farnosti Lomnice n. Pop. při biskupské intronizaci v Hradci Králové 14. 5. 2011; foto Markéta Jírů

Podle naší víry je bázeň Boží jeden z darů Ducha Svatého, bázeň Boží. To je myšlené ne jako strach, ale jako obava, abych neztratil Boží přízeň svojí vinou. Abych hříchem nebo nedbalostí se nějak nevzdálil Bohu. V tomto smyslu mluvíme o tzv. bázni Boží jako daru Ducha Svatého. Tak samozřejmě, že se v bázni Boží snažím žít a že to vidím jako pozitivní věc. Tíha zodpovědnosti, tu cítím pořád, a myslím, že ji budu cítit stále víc.

Přijal jsem tuto výzvu jako závazek, jako dar a jako úkol. Velký osobní dar od Boha, že mě povolal k plnosti kněžství, který jsem si samozřejmě nijak nezasloužil, to je předmět víry. A závazek, že se podle svých možností a schopností, a s pomocí nejbližších, snažím, abych tu službu plnil před Bohem a před druhými věrně. Proto chci vyjádřit vděčnost Bohu a díky lidem, kteří mě v tom podpořili. Ať už to je Mší svatou, modlitbou, obětmi a vyjádřením přízně. Tak za to si dovoluji, vašim prostřednictvím, všem vyjádřit velké poděkování. Pán Bůh zaplat.

Eva Zálešáková)

Upomínkový obrázek k příležitosti konsekrace Jana Vokála

Biskupa Jana Vokála zajímá technika v jakémkoliv směru; foto Martin Veselý, Mafra

Jaro před deseti lety

Tak jako pro letošní jaro je charakteristické, že zima nechce pustit vládu „ze svých rukou“ a ještě v polovině dubna nosíme zimní kabáty a váháme s přezouváním na letní, tak jaro před deseti lety bylo charakteristické, aspoň pro naši diecézi, že bylo plné významných událostí.

• **3. března** v pravé poledne jsem měl tu čest oznámit, jako administrátor diecéze, že Svatý otec Benedikt XVI. jmenoval pro naši královéhradeckou diecézi jako 25. biskupa Mons. Jana Vokála, doposud pracujícího ve službách Státního sekretariátu ve Vatikánu. Byla to veliká radost po roce sedisvakance. Prožívali jsme ji v biskupské kapli s otevřenými dveřmi do císařského sálu. Podařilo se dokonce s naším novým biskupem navázat živé telefonické spojení k pozdravům.

• **7. května** bylo z pardubického letiště vypraveno speciální letadlo do Říma na biskupskou konsekraci u svatého Petra. A za týden na to

• **14. května** proběhla v katedrále Svatého Ducha intronizace – uvedení do biskupské služby v diecézi.

• **23. května** si Pán života a smrti odvolal otce arcibiskupa Karla Otčenáška k sobě. Jakoby čekal na svého nástupce a spolu se starcem Simeonem mohl říci: „*Nyní můžeš propustit svého služebníka...*“

• **3. června** jsme potom uložili ostatky otce arcibiskupa do hrobky v katedrále k jeho několika předchůdcům.

Jaro před deseti lety přineslo mnoho radosti, ale také bolesti, která patří k životu. Všechno je ale prozářeno nadějí, protože *Christos voskres, voistino voskres!*

Mons. Josef Kajnek, pomocný biskup)